
Vergaderjaar 2025-2026

- 36 725 VIII** Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)
- H** **TWEEDE VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP¹**
Vastgesteld 30 september 2025

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft met belangstelling kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag² over het wetsvoorstel. De leden van de fracties van de **BBB**, de **VVD**, de **PvdD** en de **SGP** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele aanvullende vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van het CDA sluiten zich aan bij de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de BBB en de VVD over het amendement van het Tweede Kamerlid Kostić (PvdD)³ en ondersteunen de aankondiging van de fractie van de BBB over het eventueel indienen van een motie tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel.

De vragen en opmerkingen van de leden hebben betrekking op het amendement Kostić c.s. over middelen voor het verminderen van apenproeven en de bezuiniging op de onderwijskansenregeling.

Amendement Kostić c.s. over middelen voor het verminderen van apenproeven⁴

In de nota naar aanleiding van het verslag wordt onder verwijzing naar twee bronnen⁵ beweerd, dat het amendement van het Tweede Kamerlid Kostić (PvdD) moet worden beschouwd als een motie. De leden van de fractie van de **BBB** vragen de regering of deze bewering correct is of ter discussie staat en of zij voorbeelden uit de Handelingen van de Eerste of Tweede Kamer kan noemen waarbij deze stelling eerder is ingenomen. Is dit parlementair gebruik? Heeft de regering hier contraire reacties op gehad en zo ja, welke? In het geval dat de bewering ter discussie staat, wensen de leden van de BBB-fractie tijdens een plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer dat te ondersteunen met een motie.

De fractieleden van de **VVD** vragen welk tijdpad de regering voor ogen heeft om nieuwe proefdiervrije onderzoeksmodellen te ontwikkelen enerzijds en het afbouwen van het doen van niet-humane primaten(NHP)-onderzoek anderzijds in de komende vijf jaar. Kan de regering dit schematisch weergeven? Zo ja, hoe ziet dat eruit?

De fractieleden van de **VVD** informeren verder hoe de kennis en kunde over NHP-onderzoek wordt geborgd, ook bij afbouw van dit soort onderzoek. Ook vragen de leden van deze fractie hoe de

¹ Samenstelling:

Jaspers (BBB), Van Knapen (BBB), Lagas (BBB), Roovers (GroenLinks-PvdA), Veldhoen (GroenLinks-PvdA) (*ondervoorzitter*), Fiers (GroenLinks-PvdA), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (VVD), Straus (VVD), Rietkerk (CDA) (*voorzitter*), Doornhof (CDA), Van Meenen (D66), Belhirsch (D66), Van Kesteren (PVV), Nicolai (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Talsma (CU), Kemperman (FVD), De Vries (SGP), Perin-Gopie (Vlt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VII, G.

³ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VIII, nr. 11.

⁴ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VIII, nr. 11.

⁵ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VII, G, p. 6 eerste alinea.

Nederlandse koers zich verhoudt tot het beleid in andere EU-lidstaten op dit punt en in hoeverre in Europa wordt samengewerkt om proefdiervrije methoden te ontwikkelen.

De fractieleden van de **VVD** lezen in de nota naar aanleiding van het verslag dat het aangenomen amendement Kostić c.s. kan worden gelezen als een motie. Volgens deze leden zit er een wezenlijk staatsrechtelijk verschil in de werking van een amendement en een motie. Zij vragen hoe de regering omgaat met het ingediende amendement Kostić c.s., dat formeel bindend is, terwijl de regering het leest als een motie. Wat betekent dit staatsrechtelijk voor de uitvoering?

De fractieleden van de **VVD** vragen voorts hoe de regering borgt dat lopende onderzoeksprojecten niet voortijdig stilvallen door de afbouw van NHP-onderzoek. Welke proefdiervrije methoden zijn naar het oordeel van de regering op korte termijn beschikbaar voor onderzoek naar infectieziekten zoals malaria, tuberculose en hiv/aids?

De fractieleden van de **VVD** stellen vast dat in 2014 de Wet op de Dierproeven is herzien.⁶ In hoeverre is in die wet rekening gehouden met de rol van artificiële intelligentie (AI) bij het ontwikkelen van proefdiervrije methoden, zo vragen genoemde leden. In hoeverre is de rol van AI actief bij het ontwikkelen van dierproefvrije methoden? Wat is de regering voornemens te doen op dit vlak?

Op 2 oktober 2025 staat er in de Tweede Kamer een debat gepland over het amendement Kostić c.s. Tijdens de voortzetting van de Algemene Politieke Beschouwingen (APB) in de Tweede Kamer op 18 september 2025⁷ heeft de minister-president aangekondigd voor dit debat een brief te sturen naar de Tweede Kamer over hoe de regering met het aangenomen amendement zal omgaan. De fractieleden van de **PvdD** hebben naar aanleiding van het debat over dit onderwerp tijdens de APB in de Tweede Kamer en de nota naar aanleiding van het verslag nog enkele aanvullende vragen. (PvdD)

In de nota naar aanleiding van het verslag stelt de regering dat het amendement Kostić c.s. *“de werking (heeft) van een motie.”*⁸ De fractieleden van de **PvdD** vragen hoe de regering een amendement kan veranderen in de status van een motie? Hoe ziet de regering deze wijziging van de status van amendement naar motie in het licht van het budgetrecht van de Tweede Kamer?

Bezuiniging op de onderwijskansenregeling

De fractieleden van de **SGP** danken de regering voor de beantwoording van enkele vragen, maar constateren tegelijk dat niet alle vragen zijn beantwoord. De hieronder weergegeven vetgedrukte vragen zijn volgens genoemde leden nog niet beantwoord. De onderstreepte passage is deels beantwoord. Graag ontvangen de fractieleden van de SGP alsnog een (volledig) antwoord op deze vragen.

*“De fractieleden van de SGP zien dat er bezuinigd wordt op de onderwijskansenregeling. Dit raakt de onderwijskwaliteit en kansen voor kwetsbare kinderen, aldus deze leden. De fractieleden van de SGP vragen wanneer de bezuinigingen voor scholen ingaan als het wetsvoorstel wordt aangenomen. Wat betekent deze bezuiniging concreet voor onderwijsinstellingen en wat is de bandbreedte voor het budgettaire effect? **Kunnen scholen dezelfde onderwijskwaliteit blijven leveren na deze bezuiniging en hoe wordt gewaarborgd dat leerlingen voldoende persoonlijke aandacht krijgen indien er ontslagrondes komen? Komt hiermee de bestaanszekerheid van scholen in het geding? Zij vragen verder of er een «ingroeipad» is waardoor scholen zich kunnen voorbereiden op de bezuiniging. Tot slot vragen de fractieleden van de SGP in dit verband of de bezuiniging er mogelijk voor zorgt dat scholen eerder aangegane juridische verplichtingen***

⁶ Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 2014, nr. 473 (33692).

⁷ Stenogram Algemene Politieke Beschouwingen (voortzetting 1e TK + rest) (ongecorrigeerd) p. 90, te raadplegen op: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D40199>

⁸ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VII, G, p. 6 en 14.

niet meer gestand kunnen doen en wat de effecten daarvan zijn.”⁹

*“De onderwijskansenregeling voorziet in een behoefte en draagt bij aan de bestrijding van armoede, aldus de fractieleden van de SGP. Zij vragen de regering hoeveel gezinnen worden geraakt door het schrappen van deze regeling. Welk effect heeft deze regeling op de gezinsportemonnee nu kwetsbare gezinnen zelf moeten voorzien in schoolmaterialen waarvoor zij onvoldoende geld hebben? **Zorgt het schrappen van deze regeling ervoor dat minder kinderen met succes het voortgezet onderwijs afronden? Als dat zo is, welke groep kinderen betreft dit dan?**”¹⁰*

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ziet met belangstelling uit naar de **nota naar aanleiding van het tweede verslag**. Onder voorbehoud van ontvangst van de nota naar aanleiding van het tweede verslag, **uiterlijk woensdag 8 oktober 2025, 12.00 uur**, acht de commissie het wetsvoorstel gereed voor plenaire behandeling (gepland op dinsdag 14 oktober 2025).

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Rietkerk

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
De Graag

⁹ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VII, G, p. 3.

¹⁰ Kamerstukken I, 2024/25, 36725 VII, G, p. 4.